

## **1.09 Korte geschiedenis Indonesië en de Molukken 1945 — 1984**

bronnen: kroniek van de 20<sup>ste</sup> Eeuw, NRC-profiel "Molukken"

01-06-1945	Ir. Soekarno formuleert onder bescherming van de Japanners de 5 beginselen (Pantja Sila) waarop een nieuw te stichten Indonesische republiek gegrond moet worden.
15-08-1945	De nieuwe Japanse regering Hakasjikoeni capituleert, maar de Japanse troepen blijven voorlopig nog op hun posten om geen wanorde te laten ontstaan.
17-08-1945	Soekarno en dr. Hatta roepen eenzijdig de onafhankelijkheid uit van de Republiek Indonesia Seraja. Dit vindt dus plaats voor de officiële overdracht door de Japanners. In Batavia heerst op dat moment een machtsvacuüm. De Japanners houden zich afzijdig. De Nederlanders zitten (nog) betrekkelijk veilig in kampen, dikwijls onder bewaking van Japanners en slechts kleine detachementen geallieerde militairen (Engelsen, Brits-Indiërs) zijn aanwezig.
24-08-1945	Nederlands-Brits akkoord met de Engelse troepen (Civil Affairs Agreement) die namens de geallieerden in Nederlands Indië gelegerd zijn en de komst zullen afwachten van Nederlandse bestuursambtenaren en militairen.
13-10-1945	Het Indonesische volksleger (TNI) verklaart officieel de oorlog aan Nederlanders, Indo-Europeanen en "Ambonezen". "Ambonezen" in het KNIL zijn militairen van Molukse afkomst en in het algemeen pro Nederlands. Dit neemt niet weg dat er ook Molukse militairen in de TNI dienen. Een deel van de Molukse KNIL-militairen schaart zich namelijk achter de nationalistische beweging. Tijdens de revolutie blijft Nederland militairen werven uit de Molukken en die krijgen een antinationalistische indoctrinatie. Zij zullen later door de nationalistes als vijanden/collaborateurs worden beschouwd.
39-10-1945	Felle gevechten in Bandoeng tussen Brits-Indische troepen en Indonesische nationalistes. Er zijn geheime besprekingen tussen gouverneur generaal dr. H. van Mook en Soekarno en Hatta.
10-02-1946	De Nederlandse regering geeft een verklaring uit waarin haar opvattingen over de toekomstige positie en status van Indonesië zijn weergegeven: Nederland en Indonesië zullen gelijkwaardig aan de bestuursafdeling deelnemen over een federatief bestel van deelstaten.
09-03-1946	Negen Nederlandse bataljons gaan bij Semarang aan land als voorhoede van 20.000 man troepen.
29-06-1946	Soekarno grijpt de macht door het afkondigen van de staat van beleg. Hij benoemt zich tot president. Soetan Sjahrir is premier.
14-10-1946	Er wordt een wapenstilstandsakkoord getekend tussen Nederland en Indonesië. Het betekent stabilisering van de op dat moment bestaande militaire posities en een evenwicht tussen de geallieerde en Indonesische strijdkrachten. De Britse troepen zullen zo snel mogelijk worden vervangen door Nederlandse.
15-11-1946	Akkoord van Linggadjatti. De Nederlandse regering erkent de gezagsuitvoering van de Indonesiërs over Java, Madoera en Sumatra.

	Gestreefd zal worden naar een soevereine democratische staat op federatieve grondslag.
25-03-1947	Het akkoord van Linggadjatti (17 artikelen) wordt officieel in Batavia ondertekend o.a. door W. Schermerhorn (minister president), H.J. van Mook (gouverneur generaal) en Sjahrir (Premier Indonesië). In Nederland is dit akkoord fel omstreden door de rechtse en linkse partijen. Met name de christelijken zijn fel tegen.
20-07-1947	Vanwege het grote aantal schendingen van de bestandsgrenzen begin van de eerste politieke acties. Na de acties wordt de U(nited) N(ations) C(ommission) for I(ndonesia) opgericht. Hierin hebben België, Australië en de USA zitting.
18-09-1948	Communistische madiun-opstand die op 01-10-1948 door Soekarno wordt onderdrukt.
14-10-1948	Dr. H. van Mook, de laatste "landsvoogd", neemt op aandrang van de Nederlandse regering ontslag. L.J.M. Beel volgt hem op.
25-11-1948	Een Nederlandse delegatie voert overleg met vertegenwoordigers van de Indonesische deelstaten: het "Bijzonder Federaal Overleg".
26-10-1948	De tweede kamer neemt de "Noodwet Indonesië" aan.
19-12-1948	Opnieuw politieke acties waarbij Soekarno en Hatta en een groot aantal andere belangrijke Indonesiërs gevangen worden genomen
05-01-1949	Einde van de tweede politieke actie. Dr. W. Drees gaat naar Indonesië om te onderzoeken hoe een Indonesische interim regering kan worden gevormd en hoe de soevereiniteit kan worden overgedragen. Grote druk van de Veiligheidsraad van de V.N. op Nederland om Indonesië soeverein te maken.
07-05-1948	Nederland en Indonesië bereiken een akkoord. Men is het eens over een federatief bestel van deelstaten met ieder een eigen mate van zelfstandigheid.
30-06-1948	Nederlandse troepen worden uit Djokja geëvacueerd.
27-12-1948	Op grond van een eerder gehouden rondetafelconferentie wordt de soevereiniteitsoverdracht tussen Nederland en Indonesië ondertekend.
29-12-1949	De Nederlandse vlag wordt gestreken en de Indonesische gaat in top. De soevereiniteitsoverdracht aan de Verenigde Staten van Indonesië is een feit. Een deel van die federatie bestaat uit de deelstaat Oost-Indonesië waaronder de Molukken vallen.
23-01-1950	De muitende Westerling valt met ca. 600 opstandige militairen Bandoeng binnen om te laten zien dat de TNI niets voorstelt. Hij trekt zich weer terug in een guerrilla jachtige situatie.
24-04-1950	Op Ambon kan men zich niet vinden in dit federatief bestel en er wordt eenzijdig door een aantal Molukse leiders waaronder dr. Chr. Soumokil, ir. J.A. Manusama en J.H. Manuhutu de "Republiek der Zuid-Molukken" (Republik Maluku Selatan) afgekondigd. De onafhankelijkheidsbeweging wordt geleid door dr. Soemokil. Dit moet gezien worden als een wanhoopsdaad om tot een eigen bestel te komen. Daardoor is een overstap van de resterende Molukse KNIL-militairen naar het Indonesische leger definitief van de baan.

	Nederland erkent de nieuwe RMS-republiek overigens niet.
17-07-1950	De eerste amfibische landing van TNI soldaten op Boeroe.
26-07-1950	Het KNIL wordt officieel opgeheven
15-08-1950	Soekarno kondigt de nieuwe Indonesische eenheidsstaat af. Daarmee is een federatief bestel van de baan.
04-11-1950	Ambon wordt veroverd door de TNI en het verzet neergeslagen. Op Ceram wordt nog enige jaren een guerrillaoorlog gevoerd, maar na verloop van tijd gaat de regering van de RMS in ballingschap.
27-12-1950	De Unie-conferentie over Nieuw Guinea mislukt.
24-01-1951	Regering Drees stapt op vanwege Nieuw Guinea beleid en de daaruit voortvloeiende interne politieke spanningen.
17-02-1951	Ambonezen die niet vrijwillig bij Indonesië willen aansluiten of naar de Zuid-Molukken wensen terug te keren krijgen de aanzegging zich naar Nederland in te schepen
29-07-1951	In Woerden komt het in een Ambonezenkamp tot ongeregeldeheden naar aanleiding van het hijsen van de Ambonese (RMS) vlag. Ook in andere kampen heerst onrust.
26-02-1952	De Unie-conferentie wordt ontbonden en het beraad over Nieuw Guinea is daarmee mislukt
21-10-1952	De Nederlandse regering geeft een afwijzende verklaring af over de overdracht van Nieuw Guinea aan Indonesië, De spanning stijgt.
1953	Ir. J.A, Manusama vlucht vanuit Nieuw Guinea naar Nederland.
21-10-1954	Indonesische militairen infiltreren in Nieuw Guinea maar worden onderschept.
10-12-1955	In Den Haag wordt onder internationale druk het Nederlands-Indonesische overleg hervat.
14-02-1956	Indonesië treedt in Geneve uit het Unie-overleg vanwege de kwestie Nieuw Guinea.
29-11-1957	Indonesië wil de Nederlandse bedrijven in het land nationaliseren. Eerder was gestopt met het afbetalen van de schulden aan Nederland.
27-04-1960	De Nederlandse troepen en vloot rond Nieuw Guinea worden versterkt. Het vliegdekschip de " Karel Doorman" vaart naar de Oost.
25-02-1961	Er wordt in Nieuw Guinea een nationaal parlement gekozen/ingesteld in een haastige poging voor dat land tot zelfbestuur te komen.
15-02-1962	Er vindt in de Etna-baai een zeeslag plaats tussen Nederlandse korvetten en Indonesische motortorpedoboten. De MTB's worden verdreven of afgeschoten.
15-08-1962	Het akkoord over Nieuw Guinea wordt onder zware druk van de USA een feit.
01-10-1962	Overdracht Nederlands Nieuw Guinea aan U(nited) N(ations) T(emporary) E(xecutive) A(uthority) en op 01-05-1963 aan Indonesië.
24-04-1964	De sinds 1963 in Indonesische gevangenschap verkerende mr.dr.Chris Soemokil, ex-president van de RMS wordt ter dood veroordeeld.
12-04-1966	Dhr. C. Soemokil wordt terechtgesteld. Het komt tot een heroriëntatie binnen de versplinterde Molukse groepen. Oprichting van de Badan Persatuan (eenheidslichaam) en ir. J.A. Manusama wordt benoemd als de opvolger van dr.C. Soemokil in ballingschap.

27-07-1966	Een groep jonge Zuid-Molukkers uit Moordrecht overvalt de Indonesische ambassade in Den Haag en sticht brand. Dit valt samen met de komst van de weduwe Soemokil in Nederland.
31-08-1970	Een groep van 33 Zuid-Molukse jongeren bezet de ambtswoning van de Indonesische ambassadeur in Wassenaar. Een politieagent wordt gedood, de ambassadeur ontsnapt, maar zijn vrouw en kinderen worden gegijzeld. De gijzeling wordt diezelfde middag nog beëindigd zonder bloedvergieten.
03-09-1970	President Soeharto op staatsbezoek in Nederland. Protest van de Zuid-Molukkers.
26-08-1971	Koningin Juliana en Prins Bernhard op staatsbezoek in Indonesië.
02-12-1975	7 Zuid-Molukse jongeren kapen een trein bij Wijster in Drenthe. De machinist en 2 passagiers worden gedood.
04-12-1975	6 Zuid-Molukse jongeren bezetten het Indonesische consulaat in Amsterdam, 1 dode.
14-12-1975	De kaping van de trein wordt beëindigd.
19-12-1975	Beëindiging van de bezetting van het consulaat.
23-05-1977	Treinkaping door 9 Zuid-Molukse jongeren bij Smilde /De Punt. Tegelijkertijd worden de kinderen en het onderwijzend personeel van een openbare lagere school in Boven Smilde gegijzeld
11-06-1977	De kaping wordt met geweld door mariniers, politie en luchtmacht beëindigd. 6 kapers en 2 gijzelaars worden gedood. Tegelijkertijd wordt de school door mariniers bestormd. De 4 gijzelnemers worden gearresteerd.
04-01-1984	De ME raakt in Capelle aan de IJssel slaags met Molukse huurweigeraars. Dezen protesteerden daarmee tegen de te hoge huren, de slechte huisvesting en de hoge werkloosheid in hun gemeenschap.